

ปาฐกถาธรรม

กตัญญูกตเวที ตอน ๕

พระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล) เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ปาฐกถาธรรม

ความกตัญญูกตเวที (ตอนที่ ๕)

โดย พระเทพญาณมงคล
(เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖)
เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
วันอาทิตย์ ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๓
เวลา ๐๘.๐๐ น.

เจริญพร ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

เมื่อวานนี้เป็นวันมาฆบูชา คือเป็นวันบูชาพระรัตนตรัยเป็นพิเศษ เนื่อง ในวันคล้ายวันที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงพระโอวาทปาฏิโมกข์เป็นครั้งแรก เมื่อ ๒๕๘๗ ปีที่แล้วมา แก่พระอริยสงฆ์ผู้เป็นพระอรหันต์ขีณาสพ คือพระผู้ประเสริฐ ผู้สิ้นอาสวะกิเลสโดยสิ้นเชิงแล้ว จำนวน ๑,๒๕๐ องค์ ผู้มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย

พระโอวาทปาฏิโมกข์ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงเป็นครั้งแรก เป็นหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนา ที่พระองค์ได้ทรงวางหลักเพื่อเป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ที่สำคัญ ๓

ประการ คือ การละเว้นความชั่วหรือบาปอกุศลทั้งปวง ๑ การประพฤติอยู่แต่ในบุญกุศลคือคุณความดี ๑ และการอบรมชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส อีก ๑ ว่านี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ หลักความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ๓ ประการนี้ คือที่มาของปาฐกถาธรรม เรื่อง ความกตัญญูกตเวที คือความรู้คุณและตอบแทนคุณ สถาบันหลักของไทย คือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และ สถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมีหลักความประพฤติปฏิบัติ คือให้พึงมีสติระลึกถึงหลักความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก่อน และ/หรือ ขณะคิด-พูด-ทำ ด้วยความประพฤติที่ถูกต้องตามกฎหมายของบ้านเมือง และที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ๑ ด้วยความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม กับกาลเทศะและบุคคล ๑ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ (มีเจตนาในความคิด-การพูดและการกระทำใดๆ อันบริสุทธิ์) ๑ และปฏิบัติต่อกันด้วยความยุติธรรม ปราศจากอคติหรือความลำเอียง) ๑

เมื่อตอนก่อนๆ ได้กล่าวมาแล้วในข้อความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามกฎหมายของบ้านเมืองและที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม คือ ศีลธรรม และ ความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์แวดล้อม ต่างๆ โดยอาศัยหลักธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ตรัสหลักธรรมของคนดี ชื่อว่า “สัปปุริสธรรม ๗” มาเป็นคุณเครื่องประกอบการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับกาลสมัย-บุคคล-และสถานการณ์แวดล้อม คือ ความเป็นผู้รู้จักธรรม ได้แก่ ความเป็นผู้รู้จักเหตุ ๑ ความเป็นผู้รู้จักอรรถ ได้แก่ ความเป็นผู้รู้จักผล ๑ และ ความเป็นผู้รู้จักตน คือ รู้จักสถานภาพหรือฐานะของตน อีก ๑ ไปแล้วพอสมควร แต่ปัญหาสังคมในปัจจุบันนี้มีมากมายหลายประการ อาตมภาพจึงใคร่จะขอกล่าวเน้นเรื่อง ความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบด้วยความสำนึกระลึกถึงหลักปุริสธรรม คือ หลักธรรมของคนดี เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ให้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

หลักสัปปุริสธรรม คือ หลักธรรมของคนดี ต่อจากที่กล่าวคราวที่แล้ว คือ

๔. ความเป็นผู้รู้จักประมาณในการบริโภค ใช้สอยทรัพย์ ที่มีและที่ทำมาหาได้โดยสุจริต

๕. ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลาที่ควรแก่การประพฤติปฏิบัติหรือกระทำกิจการที่เหมาะสม

๖. ความเป็นผู้รู้จักบริษัทหรือชุมชน ที่ควรประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสม ต่อบริษัทหรือต่อชุมชนนั้น

๗. ความเป็นผู้รู้จักเลือกคบคนดีมีศีลมีธรรม

ซึ่งอาตมาจะได้กล่าวข้อที่ควรประพฤติปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรมนี้รวมๆ กันไป โดยจะขอยกตัวอย่างปัญหาในทางสังคม ทางการเมือง และปัญหาทางเศรษฐกิจบางประการ มาประกอบการบรรยายขยายความตามหลักธรรมนี้ ตามสมควรแก่เวลา ต่อไป

ประการแรก คือ ปัญหา ในทางสังคม ที่ผู้หลักผู้ใหญ่ และ/หรือผู้รู้ คือผู้มีประสบการณ์ในชีวิตมามากแล้วกำลังมีความปริวิตกและกล่าวถึงกันอยู่หนาหูในทุกวันนี้ คือ ปัญหาเด็กวัยรุ่นวัยเรียน ที่กำลังฟุ้งเฟ้อ หลง ใหล

ตกเป็นทาสแฟชั่น และหลงติดหลงจมอยู่กับอบายมุข ยิ่งกว่าจะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ สติปัญญา ความสามารถ และคุณธรรม อันจะได้เป็นพื้นฐานสำคัญแก่การประกอบอาชีพโดยชอบธรรม ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคง ต่อไป

ประการที่ ๒ คือ ปัญหา ในทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหา ในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งต่างๆ ซึ่งผู้รู้ ผู้สน ใจ ในกิจการบ้านเมือง กำลังปริวิตกกันว่า จะกระทำได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์ และยุติธรรม เพียงไร และ

ประการที่ ๓ คือ ปัญหา ในทางเศรษฐกิจ ที่บ้านเมืองของเรายังอยู่ ในระหว่างสภาวการณ์เศรษฐกิจตกต่ำ ฝืดเคือง และเพิ่งจะเริ่มๆ ดีขึ้นบ้าง อย่างช้าๆ ว่า ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ เป็นเพราะเหตุไร และควรจะใช้หลักธรรมอะไรมาช่วยแก้ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ให้บรรเทาเบาบางลงได้บ้าง

สำหรับปัญหาประการแรก คือ ปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาเด็กวัยรุ่น วัยเรียน ที่ผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้รู้ คือผู้เคยมีประสบการณ์ในชีวิตมาดีพอสมควรแล้ว ต่างพากันปริวิตกกันว่าจะมีผลเสียมากกว่าผลดี ก็คือ เด็กวัยนี้กำลังหลงฟุ้งเฟ้อ และตกเป็นทาสของแฟชั่น การแต่งกายที่ล่อแหลม เพราะความเป็นผู้ขาดหลักธรรมของคนดี ของผู้เป็นบัณฑิต ผู้รู้จักเหตุและผล ผู้รู้จักวางตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับฐานะหรือสถานภาพของตน ได้แก่ การขาดหลักธรรม ข้อ “ธัมมัญญู” ความรู้จักเหตุ “อัตถัญญู” ความรู้จักผล “อัตตัญญู” ความรู้จักตน และ “มัตตัญญู” ความรู้จักประมาณ ในการบริโภค ใช้สอยทรัพย์ ดังที่ปรากฏเป็นหัวข้อข่าว “รับน้อง” สะท้อนสังคม จาก “โซตัส” มา “ฟุ้งเฟ้อ” จากสกู๊ปข่าวสด ฉบับวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมานี้ มีข้อความโดยย่อว่า

หลังเกิดเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาฯ แนวทางการรับน้อง เน้นความรักความสามัคคีระหว่างพี่กับน้อง และปลูกฝังให้สนใจปัญหาสังคมมากขึ้น ลดความรุนแรงและรูปแบบกลั่นแกล้งเพื่อความสะใจ แต่มาช่วงหลังๆ รูปแบบที่ใช้ความรุนแรงหนักขึ้นเรื่อยๆ การแกล้งน้องก็พิเรนๆ หนักข้อขึ้น มีบางแห่งรับกันโหดถึงขั้นรุ่นน้องเสียชีวิต ตามที่เคยปรากฏเป็นข่าวมาเป็นระยะ นอกจากรูปแบบที่ย้อนยุคกลับไปไกลโขมากแล้ว ประเพณีการรับน้องในปัจจุบันยังเติมเอาความฟุ้งเฟ้อ ที่สะท้อนค่านิยมแห่งยุคสมัย ดังเช่นข้อมูลที่เปิดเผยออกมา ในงานสัมมนาของทบวงฯ ล่าสุด ว่า มีการเปิดข้อมูลว่า แต่ละปี เงินที่สถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่งประเทศ ใช้เพื่อการนี้รวมกันแล้วสูงถึง ๓๐๐ ล้านบาท และมีข่าวทางสื่อมวลชน อีกว่า เด็กวัยรุ่น วัยเรียน หลงตามแฟชั่นที่แต่งกายล่อแหลม ยั่วยุ บางรายก็ถึงเรียกว่า หลุดโลก ไปเลยก็มี

จากข่าวสื่อมวลชนดังกล่าว แสดงถึงพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นวัยเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสังคมนิสิตนักศึกษาชั้นอุดมศึกษา ที่ต้องการแสดงสถานภาพ ในความเป็นนิสิตนักศึกษาที่ต่างจากประชาชนทั่วไป ที่ต้องการแสดงออกแบบพิลึกพิลั่น รุนแรง และลามกอนาจาร เช่น ให้แก้ผ้า ในเต็นท์ ให้วิ่งตะโกนประกาศสถานะของตน ในที่ชุมชน ให้ผู้หญิงคลำเป้าผู้ชาย หรือการให้ลงไปกลิ้งในโคลน เหล่านี้เป็นต้น ย่อมแสดงถึงพฤติกรรมที่ไร้เหตุผลที่ดี แทนที่จะแสดงถึงความเป็นนิสิตนักศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างจากผู้อื่น โดยความ

เป็น “ปัญญาชน” ผู้ใฝ่เรียนรู้ เพื่อเจริญสติปัญญาอันเห็นชอบ รอบรู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง กลับแสดงความพิลึกพิลั่น รุนแรง และลามกอนาจาร อันเป็นพฤติกรรมที่ขาดระเบียบวินัย และไร้ศีลธรรม และแสดงถึงพฤติกรรมที่เหลวไหลไร้สาระ อันให้ผลเป็นโทษมากกว่าเป็นคุณ ดังมีข่าวความรุนแรงถึงขั้นรุ่นน้องเสียชีวิต และมีข่าวว่าบางรายไม่อยากอยู่ร่วมสถาบันการศึกษา กับนิสิตหรือนักศึกษารุ่นพี่ ที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ อีกทั้งพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ก็เป็นห่วงว่าลูกของตนจะตกอยู่ภายใต้อำนาจของรุ่นพี่เช่นนี้ จึงให้ลาออกไปหาสถานศึกษาใหม่ ก็มี บ้างก็ให้ตัดใจทดลองทนอยู่เรียนที่สถาบันการศึกษานี้ไปก่อน ถ้าทนไม่ไหว ค่อยหาทางลาออกไปเรียนต่อที่อื่น ดังนี้เป็นต้น

ความจริง ระบบประเพณีพิธีต้อนรับน้องใหม่ของสังคมอุดมศึกษา ที่ชื่อว่า “โซตัส” นั้น เป็นระบบประเพณีที่เกิดแต่แนวความคิดที่ดี ที่สร้างสรรค์ ของนิสิตนักศึกษาชั้นปัญญาชน ดังจะเห็นได้จากคำย่อว่า “SOTUS” นั้น มีคำเต็มเป็นภาษาอังกฤษว่า “Seniority Order Tradition Unity Spirit” ซึ่งแปลความว่า “ระบบอาวุโส ระเบียบ ประเพณี สามัคคี น้ำใจ” แต่พฤติกรรมที่แท้จริงของผู้ขาดสติสัมปชัญญะ ด้วยปัญญาอันเห็นชอบ รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง บางคนบางพวก มิได้เป็นไปตามระบบประเพณีการต้อนรับน้องใหม่ที่ดี ที่สร้างสรรค์ ที่ชื่อว่า SOTUS ดังที่นิสิตนักศึกษาชั้นปัญญาชนที่แท้จริง ผู้ต้นคิดดั้งเดิมเขามุ่งหมายไว้ จึงเกิดปัญหา ในทางปฏิบัติสำหรับบุคคลบางราย บางพวก ที่แสดงถึงความเป็นผู้ขาดระเบียบวินัย ไร้ศีลธรรม และเหลวไหลไร้สาระ อันให้โทษมากกว่าคุณ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเติบใหญ่ไปภายหน้าแล้ว ถ้ายังมีอุปนิสัยใจคออย่างนี้ติดตัวไป เป็นผู้ตัดสินใจและ/หรือเป็นผู้นำสังคม แล้วประเทศชาติของเราจะเป็นไปในทิศทางใด เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอนาคตของเด็กวัยรุ่นวัยเรียนผู้มีความคิดที่พิเรนๆ และไม่สร้างสรรค์เช่นนี้

เพราะเหตุนั้น เยาวชนในวัยรุ่นวัยเรียน ผู้ปรารถนาความเจริญ ความสันติสุข และความมั่นคงในชีวิต จึงควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเช่นนี้เสีย และพึงพากเพียรใฝ่เรียนรู้วิชาการต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา ความสามารถในการประกอบกิจการงานและอาชีพโดยชอบ อันกอปรด้วยคุณธรรม ให้เป็นผู้มีศีล มีธรรม มีระเบียบวินัย มีสติปัญญาอันเห็นชอบ ในทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง ด้วยการศึกษาและปฏิบัติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้เป็นผู้มีคุณธรรมของสัตบุรุษคือคนดี ได้แก่ คือ จะคิด จะพูด จะกระทำกิจกรรมใด ก็คิด-พูด-ทำ แต่กรรมดี ด้วยความมีเหตุมีผล ที่ดี และที่เป็นการสร้างสรรค์ และ

พึงเป็นผู้รู้จักตนว่า มีสถานภาพอย่างไร เพื่อประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัยหรือสถานภาพของตน เมื่อเป็นผู้อยู่ในวัยเรียน ก็พึงพากเพียรศึกษาหาความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบกิจการงานและอาชีพโดยชอบ และพึงฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนดีมีศีล มีธรรม มีระเบียบวินัย ก็จะสมกับสถานภาพวัยเรียนของตน ดีกว่าที่จะคิด-พูด-ทำ แต่กรรมที่ไม่ดี ที่ไร้เหตุผล ที่ไม่เป็นความสร้างสรรค์ และที่ขาดศีลขาดธรรม อันมีแต่จะนำตนไปสู่ความเสื่อมแห่งชีวิต ให้เป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อน ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

และอีกประการหนึ่ง คือ พึงรู้จักเลือกคบคนดี กล่าวคือ พยายามเลือกคบผู้มีศีลมีธรรม มีเหตุมีผล มีความคิดสร้างสรรค์ รู้สิ่งหรือกิจกรรมที่มีแก่นสารสาระและที่ไม่มีแก่นสารสาระตามที่เป็นจริง รวมเป็นว่า รู้จักเลือกคบคนดี ผู้มีสติปัญญาอันเห็นชอบ รอบรู้ทางเจริญ รู้ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง นั่นเอง จงอย่าคบ อย่าให้ความร่วมมือสนับสนุน และอย่าทำตามอย่างคนไม่ดี คนไม่มีศีลธรรมและระเบียบวินัย ทำได้อย่างนี้ พึงหวังได้ว่า ชีวิตของผู้ประพฤติปฏิบัติเช่นนี้ ย่อมสามารถนำตนไปสู่ความสำเร็จ ได้ถึงความเจริญ ความสันติสุขและความมั่นคงแห่งชีวิตอย่างแน่นอน

ปัญหาของเด็กวัยรุ่นวัยเรียนอีกประการหนึ่ง คือ ความฟุ้งเฟ้อ เห่อตามแฟชั่น ประกวดประขันกันใช้ของมีราคาสูง จนเกินความจำเป็น เกินสถานภาพของผู้ที่อยู่ในวัยเรียน อันเป็นการเพาะอุปนิสัยสุรุ่ยสุร่าย ไม่รู้จักค่าของเงิน ไม่รู้จักการประหยัดและอดออม ชื่อว่า เป็นผู้ไม่รู้จักประมาณในการบริโภคใช้สอยทรัพย์ ให้เหมาะสมกับสถานภาพของผู้ที่อยู่ในวัยเรียนที่ยังไม่มีอาชีพ และยังไม่มีรายได้ด้วยตนเอง ยังต้องอาศัยพ่อ-แม่หรือผู้ปกครองอยู่

และยิ่งเห่อตามแฟชั่น ถึงขั้นแต่งตัวโป้หรือล่อแหลมเกินเหตุ ได้แก่ กระโปรงสั้น รัดรูป เสื้อเอวลอย หรือใส่เสื้อผ้าบางๆ และไม่ใส่ชั้นในเข้าไปอีก ก็ยิ่งไม่เหมาะสมกับสถานภาพของผู้อยู่ในวัยเรียน และการแต่งตัวยั่วยุกามารมณ์เช่นนั้น ยังอาจนำไปสู่อันตรายแก่ร่างกาย และอาจถึงชีวิต คือถูกฆาตกรรมได้ ดังที่ พล.ต.ต.จงรัก จุฑานนท์ รองผู้บังคับการตำรวจนครบาลได้กล่าวถึงเรื่องนี้ ปรากฏตามข่าวหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันศุกร์ที่ ๑๔ มกราคม ที่ผ่านมานี้ว่า "คดีข่มขืนเกิดจากตัวผู้ต้องหาเอง คือสันดานเป็นอย่างนั้น ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้หญิงแต่งตัวล่อแหลม เดินไปดึกๆ เป็นการเปิดโอกาสให้คนร้าย"

ในทางพระพุทธศาสนานั้น การแต่งกายยั่วยุกามารมณ์ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่บางราย ที่ชอบแสดงตนที่เน้นความ "คิกขุ อโนเนะ" คือแสดงกิริยาท่าทางและการแต่งกายให้ดูน่ารักอย่างไร้เดียงสา ตามแบบเด็กวัยรุ่นญี่ปุ่น หรือบางรายก็แต่งกายแหวกแนว พิลึกพิลั่นต่างๆ หลุดโลกไปเลย เหล่านี้ จัดเป็นความประพฤติของคนผู้มีจริตอัธยาศัยที่ประพฤติไปตามราคะ ชื่อว่า "ราคจริต" คือเป็นผู้มักรักสวยรักงาม ต้องการเรียกร้องความสนใจให้ผู้อื่นมีความยินดีพอใจในรูปของตน ซึ่งคนยุคปัจจุบันที่ตามฝรั่ง หรือตามชนชาติที่นิยมการแต่งกายยั่วยุกามารมณ์ ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนนี้ เป็นคน "เซ็กซี่" หรือให้เห็นว่าตนมี "เซ็กซ์แอ็พพีล" หรือเป็น "เซ็กซ์ซิมโบล" คือต้องการแสดงความน่ารัก-น่าใคร่-น่ากำหนัดยินดี ในรูป เสียง กลิ่น รส สิ่งสัมผัสทางกายของตน บางรายถึงกับแสร้งถามปัญหาทางเพศกับคอลัมน์ถาม-ตอบปัญหาว่า อย่างตนนี้จัดเป็นคนเซ็กซี่หรือไฟแรงสูงไหม ? ดังนี้เป็นต้น พฤติกรรมด้วย "ราคจริต" เช่นนี้ ย่อมชักนำไปสู่ "กามตัณหา" อันเป็นเหตุปัจจัยให้เกิดความทุกข์เดือดร้อนได้ ดังปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นวัยเรียนในปัจจุบันนี้ มีความสัมพันธ์ในทางเพศกันในอัตราที่สูงมากขึ้นตามลำดับ การมีความสัมพันธ์ในทางเพศของเด็กในวัยรุ่นวัยเรียนนั้นก่อให้เกิดปัญหาติดตามมามากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทำให้การศึกษาเล่าเรียนได้ผลต่ำหรือถึงล้มเหลว คือเรียนไม่ได้ผลดีหรือถึงขึ้นเรียนไม่สำเร็จไปเลย ทำให้ขาดคุณสมบัติคือความรู้ความสามารถ ในการประกอบกิจการงานและอาชีพโดยสุจริต ให้สำเร็จและเจริญรุ่งเรืองได้ และเมื่อประกอบเข้ากับความหลงฟุ้งเฟ้อ หลงติดอยู่กับ

อบายมุข เข้าไปอีก เช่น เสพและติดสิ่งเสพติดมึนเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เป็นเหตุให้เสียสุขภาพกายและสุขภาพจิต ความหลงหมกมุ่นอยู่ในกิเลสกาม ความสำส่อนในกาม ซึ่งย่อมเสี่ยงต่อการมีลูกโดยที่ยังไม่พร้อมที่จะมีครอบครัว จึงย่อมยิ่งลำบาก และยิ่งเสี่ยงต่อโรคติดต่อร้ายแรงถึงครอบครัวลูกหลานได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคเอดส์ และโรคติดต่ออื่นๆ ทำให้เด็กวัยรุ่นที่ควรจะเป็นกำลังสำคัญของครอบครัวและประเทศชาติต้องมาเสียอนาคตไปเป็นจำนวนมากขึ้นอย่างน่าเสียดาย

จริงอยู่ การแต่งกายตามแฟชั่นที่ดูออกจะล่อแหลมต่อการยั่วยุกามารมณ์ ของเด็กวัยรุ่นวัยเรียน และบางรายก็แต่งกายพิลึกพิลั่น ทั้งทรงผม สีผม และมีทั้งเจาะติดวัตถุเครื่องตบแต่ง ที่จริงๆ แล้ว ไม่น่าดูเลย ที่เขาเรียกว่าหลุดโลกไปเลยนั้น เมื่อดูผิวเผินก็ไม่น่าเป็นปัญหาใหญ่โตอะไร แต่ถ้าจะพิจารณาให้ลึกซึ้ง จะเห็นระดับสติปัญญา รู้สิ่งที่เป็นแก่นสารสาระและที่ไม่ใช่สิ่งที่เป็นแก่นสารสาระแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง ของเด็กเหล่านี้ ค่อนข้างต่ำ คือยังด้อยพัฒนา ยังไม่มีสติปัญญาพอจะรู้สิ่งใดเป็นแก่นสารสาระประโยชน์สำหรับชีวิตที่ควรทำ สิ่งใดที่ไม่เป็นแก่นสารสาระประโยชน์สำหรับชีวิต และทั้งอาจเป็นโทษมากกว่าคุณ อันไม่ควรทำ แม้แต่เรื่องที่ใกล้ชิดตัวอย่างที่สุด อย่างเช่นการแต่งกาย ก็เอาแต่หลงตามแฟชั่น โดยไม่คำนึง หรือไม่มีสติปัญญาระลึกได้ว่า อะไรควร อะไรไม่ควร แปลว่า ไม่มีจุดยืนที่จะเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความเจริญ สันติสุข และความมั่งคงของชีวิต ปัญหานี้ต่างหากเป็นปัญหาที่ควรจะได้รับการพิจารณาแก้ไขจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบทุกฝ่าย นับตั้งแต่พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ครู/อาจารย์ และแม้เพื่อนที่พอมีสติปัญญาอันเห็นชอบ ที่ปรารถนาดีต่อเพื่อนๆ ผู้หลงผิดจะพึงช่วยกันแนะนำ ชักนำ เด็กวัยรุ่นวัยเรียนที่มักหลงตามแฟชั่นอย่างนี้ ด้วยใจเมตตา ให้เป็นผู้มีสติและปัญญาอันเห็นชอบ รู้จักพิจารณาอะไรเป็นแก่นสารสาระและอะไรมิใช่แก่นสารสาระแห่งชีวิต อย่างมีเหตุผลและหลักธรรม ทางใดเป็นทางเจริญและทางใดเป็นทางเสื่อมของชีวิต ตามที่เป็นจริง ให้เธอเข้าใจและหันมารับรู้ รับปฏิบัติตามทางที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ก็จะเป็นคุณประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติได้มากขึ้น

เพราะเหตุนั้น เด็กในวัยรุ่น วัยเรียน จึงควรแต่งกายให้เหมาะสมกับสถานภาพในวัยเรียนของตน ไม่ควรถือเรื่องแฟชั่นเป็นสิ่งสำคัญจนเกินเหตุ เกินสถานภาพและหน้าที่รับผิดชอบของตน คือการศึกษาเล่าเรียน พากเพียรหาความรู้ใส่ตน เพิ่มพูนสติปัญญาความสามารถ และคุณธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญแก่การสร้างฐานะของตน และ/หรือรักษาฐานะอันดีของตนมิให้ตกต่ำ ให้มีแต่ความเจริญและมั่นคง จึงจะถึงความเจริญและสันติสุขในชีวิต ดีกว่าการทำตัวเหลวไหลไร้สาระ ให้ชีวิตตกต่ำ ยากที่จะประสบความสำเร็จ ความเจริญและความสันติสุขในชีวิต แล้วต้องมานั่งเสียใจในภายหลัง และบางรายที่ประสบความพ่ายแพ้หรือล้มเหลว ก็ถึงกับคิดทำลายตัวเอง ก็มี เพราะความโง่เขลาเบาปัญญาของตัวแท้ๆ

ปัญหาข้อที่ ๒ คือปัญหาในทางการเมือง ที่ผู้สนใจในกิจการบ้านเมืองพากันปริวิตกว่า การเลือกตั้งสภาต่างๆ ได้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น ให้ไปทำหน้าที่แทนประชาชนในการบริหารประเทศ ให้ทำหน้าที่ออกกฎหมาย และควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ดำเนินไปด้วยดีนั้น จะสามารถกระทำได้ดีทุกขั้นตอนของกระบวนการเลือกตั้งได้เพียงใด ถ้ากระบวนการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาต่างๆ ที่กล่าวแล้วสามารถกระทำได้ดีทุกขั้นตอน อย่างถูกต้องตามกฎหมายของบ้านเมืองและศีลธรรม อย่างเหมาะสมด้วยความบริสุทธิ์ใจ และด้วยความยุติธรรมแล้ว ก็เป็นอันมั่นใจได้ว่า เราจะมีโอกาสได้คนดี มีคุณภาพ คือมีโอกาสได้ผู้ที่มีความรู้ สติปัญญาความสามารถ และมีคุณธรรม เข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน ให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปด้วยดี คือด้วยความถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์ และยุติธรรม ให้ได้รับผลสำเร็จตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นผลดีแก่ประชาชนทั้งประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขได้มาก แต่ถ้ากระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาต่างๆ ไม่เป็นไปโดยถูกต้องตามตัวบทกฎหมายและศีลธรรม และเป็นไปอย่างไม่เหมาะสม ไม่บริสุทธิ์ และไม่ยุติธรรมแล้ว เราก็มีโอกาสได้คนไม่ดี มีคุณภาพทั้งความรู้ความสามารถต่ำ ให้มาทำหน้าที่บริหารประเทศ ออกกฎหมาย ใช้บังคับคนทั้งประเทศ และให้มาทำหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว บ้านเมืองของเราจะดำเนินไปในทิศทางใด เราก็พอคาดคะเนได้ว่า ไม่เป็นผลดีแก่ประชาชนและชาติบ้านเมืองของเราแน่นอน

ดังเช่นการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่จะมีขึ้นในวันเสาร์ที่ ๔ มีนาคม ศกนี้ เพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภา ให้มาทำหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ให้มาทำหน้าที่

- กลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านมาจากสภาผู้แทนราษฎร
- ตั้งกระทู้ถาม หรือเปิดอภิปรายเพื่อให้คณะรัฐมนตรีชี้แจงข้อเท็จจริงต่างๆ
- ตั้งกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาสอบสวน ศึกษา ในเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่
- ให้ความเห็นชอบ หรือแต่งตั้งบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ได้
- สามารถพิจารณาถอดถอนข้าราชการประจำระดับสูง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้
- แก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
- และให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และให้ความเห็นชอบในหนังสือสัญญากับนานาประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น

แทนประชาชนทั้งประเทศ ถ้ากระบวนการเลือกตั้งดี ด้วยความถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์ ยุติธรรมทุกขั้นตอน ก็เป็นอันเราจะมีโอกาสได้คนดี มีความรู้ มีสติปัญญา ความสามารถ และมีศีลธรรม มาทำหน้าที่ดังกล่าวแทนประชาชน ให้สามารถนำประเทศชาติและประชาชนไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง และสันติสุขได้มากแต่ถ้ากระบวนการเลือกตั้งไม่ดี ไม่เป็นไปด้วยความถูกต้อง ไม่เหมาะสม บริสุทธิ์ และไม่ยุติธรรม โอกาสที่เราจะได้คนไม่ดี ไม่มีคุณภาพ คือผู้มีความรู้ สติปัญญา ความสามารถต่ำ และยังขาดคุณธรรมมาช่วยควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งย่อมมีผลไม่ดีถึงเจ้าของประเทศผู้เลือกตั้ง ให้ไม่เจริญรุ่งเรืองและสันติสุข และอาจให้ถึงความเสื่อมและความทุกข์เดือดร้อนได้

เพราะฉะนั้น สาธุชนทุกท่านผู้มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปจงอย่านอนหลับทับสิทธิ์ จงช่วยกันออกไปทำหน้าที่เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ของท่าน เพื่อให้ได้คนดี คนมีคุณภาพ และมีศีลธรรมมาช่วยควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพสูง ให้สามารถนำความเจริญรุ่งเรือง และสันติสุขมาสู่ท่าน ครอบครัว และบุตรหลานของท่าน และแก่ประชาชนทั้งประเทศด้วย ก็จะได้ชื่อว่าท่านได้ตอบแทนคุณสถาบันทั้ง ๓ ของไทย คือสถาบันประเทศชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้วยดีแล้ว

วันนี้ ขอยุติการปาฐกถาธรรมไว้แต่เพียงนี้ก่อน ขอกุศลผลบุญที่อาตมภาพได้บำเพ็ญมา จงเป็นเดชะพลวปัจจัยให้สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า และพระประยูรญาติ จงทรงพระเกษมสำราญ ทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตสถาพรในไอศูรย์สิริราชสมบัติตลอดชั่วกาลนาน และขอความสุขสวัสดีจงมีแด่ท่านผู้ฟังทุกท่าน   เจริญพร.